

UNIVERZA V LJUBLJANI
Pedagoška fakulteta
Kardeljeva ploščad 16
1000 Ljubljana
Oddelek za razredni pouk

EKSKURZIJA

(seminarska naloga pri predmetu didaktika z izobraževalno tehnologijo)

Avtor: Špela Oblak
1. letnik - razredni pouk

Mentorica: Milena Valenčič Zuljan

Škofja Loka, november 2006

1 Kazalo

1 Kazalo.....	3
2 Uvod.....	4
3 Ekskurzija.....	4
3.1 Kaj je ekskurzija?.....	4
3.2 Vrste ekskurzij.....	4
3.3 Cilji in naloge ekskurzije.....	5
3.3.1 Materialna naloga ekskurzije.....	5
3.3.2 Funkcionalna naloga ekskurzije.....	6
3.3.3 Vzgojna naloga ekskurzije.....	6
3.4 Organizacija ekskurzije.....	7
3.4.1 Učna načela ekskurzije.....	7
3.4.2 Priprava na ekskurzijo.....	7
3.4.2.1 Priprava učitelja.....	7
3.4.2.2 Priprava učencev.....	8
3.4.2.3 Obveščanje staršev.....	9
3.4.3 Izvedba ekskurzije.....	9
3.4.4 Zaključek in evalvacija ekskurzije.....	10
4 Analiza anketnega vprašalnika.....	10
5 Zaključek.....	11
6 Priloga.....	11
6.1 Anketni vprašalnik.....	11
7 Literatura, viri, e-viri.....	12

2 Uvod

Pri tej seminarski nalogi se bom posvetila opredelitvi pojma ekskurzija in opisala, kaj ekskurzija vsebuje, kakšne so vrste ekskurzije ... Razložila bom, na kaj mora učitelj paziti pri pripravi ekskurzije za učence, ter se ob tem opirala na didaktična načela.

3 Ekskurzija

Ko nam nekdo omeni besedo pouk ali učenje, vsi najprej pomislimo na učilnico, tablo, zvezke, učiteljico ali profesorico, ... Večina učencev ob tej besedi nakremži obraz, ko pa slišijo besedo ekskurzija si mislijo: »Oh, samo da ne bo pouka!« ob tem pa se ne zaveda, da je ekskurzija ravno tako del pouka. Prav zato želim v seminarski nalogi ekskurzijo prikazati kot del vzgojno-izobraževalnega procesa, kjer imajo učenci možnost, da se z učno snovjo seznanijo preko aktivnega opazovanja izven šolskih prostorov.

3.1 Kaj je ekskurzija?

Danes se v naših šolah pojavljajo različne možnosti kvalitetnega izobraževanja. Da bi naredili šolo kvalitetnejšo, so nam v pomoč tudi ekskurzije. To besedo pa marsikdo zamenja z besedo izlet. Slovar slovenskega knjižnega jezika besedi definira takole:

- **ekskúrziya** -e ž (ú) **1. izlet, obisk s poučnim namenom**: delati, prirejati ekskurzije v tovarne; iti na ekskurzijo; šolska ekskurzija / študijska ekskurzija // *udeleženci takega izleta, obiska*: sprejeti ekskurzijo **2.** redko *ekskurz*: po ekskurziji o podnebjju je prešel na svoj predmet
- **izlèt** -éta m (è ě) **1. krajše potovanje, navadno za razvedrilo, zabavo**: delati, prirejati izlete; naredili smo izlet na morje, v gore; hoditi na izlete / avtobusni izlet; celodnevni, daljši, enotedenski izlet; družinski, sindikalni, šolski izlet; poučni izlet *ekskurzija*; izlet z vlakom **2.** knjiž., redko *oddaljitev od glavne teme, zlasti zaradi pojasnitve kakega problema, ki je z njo v zvezi*: svojo tezo je osvetlil še z majhnim izletom v zgodovino matematike **3. glagolnik od izleteti**: močen izlet čebel / izlet ptic iz gnezda ◇ čeb. čistilni izlet čebel *ko prvič spomladi izletijo in se iztrebijo*; šol. majski izlet *proti koncu šolskega leta, navadno meseca maja*; maturantski izlet

(http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=ekskurzija&hs=1)

Vsaka ekskurzija izhaja iz dela v šoli oz. pri pouku, ter se navezuje na snov, ki jo pri enem ali več predmetih učenci obravnavajo. Učencem je ekskurzija bolj zanimiva kot sam pouk v šoli, zato je tudi delo na ekskurzijo bolj učinkovito in si učenci več zapomnijo, saj praktično pridobivajo znanje oz. ga pridobivajo z izkušnjami, ki jih pridobijo na terenu.

3.2 Vrste ekskurzij

Razlikujemo več vrst ekskurzij. Kot učitelji moramo pripraviti ekskurzijo, ki bo sovpadala z učno snovjo, ki se bo ali se že obravnava pri pouku. Glede na to ločimo:

- Uvodna ekskurzija - to je ekskurzija, ki jo pripravimo preden začnemo obravnavati posamezno snov. Namen take ekskurzije je večinoma motivirati učence.
- Spremljajoča ali ilustrativna ekskurzija - ekskurzija take vrste se izvaja med obravnavanjem snovi. Njen namen je, da se učenci praktično poučijo o snovi.
- Naknadna ekskurzija za poglobitev znanja oz. zaključna ekskurzija - njen namen je da učenci svoje znanje, ki so ga pridobili v času pouka, poglobijo.

Ekskurzije se lahko razlikujejo tudi glede na učno vsebino. Glede na to poznamo:

- zemljepisno ekskurzijo,
- zgodovinsko ekskurzijo,
- naravoslovno ekskurzijo,
- tehnično ekskurzijo ipd.

Vsaka ekskurzija je usmerjena v svojo stroko. Vsak predmet pa ima tudi svoje kraj, kjer si lahko ogledamo zanimivosti. Zemljepisna ekskurzija poteka na primer v naravi, zgodovinska v muzejih, tehnična v industrijskih obratih ... Tako lahko ločimo ekskurzije tudi glede na kraj izvedbe:

- v naravi,
- v gospodarskih objektih, podjetjih in obrtnih delavnicah,
- v kulturnih ustanovah ipd.

Poznamo tudi delitev glede na časovno trajanje:

- enourne,
- dvourne,
- večurne,
- celodnevne,
- večdnevne.

Izbira časa je odvisna od zahtevnosti ogleda, časovnega prostora v učnem načrtu, ter tudi finančnih zmožnosti. Lahko se tudi zgodi, da je število oseb, ki si lahko nek objekt ogleda omejeno. Zato smo tudi tukaj omejeni pri organizaciji. Glede na to poznamo tudi delitev ekskurzije glede na število učencev. Pri tem govorimo o ekskurziji za:

- skupino učencev,
- celotni razred ali,
- več razredov skupaj.

3.3 Cilji in naloge ekskurzije

Ekskurzija je posebna oblika pouka, zato lahko skozi opazujemo, kakšen naj bi bil pouk, da bi bil učinkovitejši za posameznikov razvoj. Pouk je sistematično organiziran proces, ki ima za cilj vzgojo in izobraževanje posameznika. To ne sme biti proces za učenje podatkov, ki so nanizani v učbenikih, saj bi s tem prikrajšali učenca za mnoge izkušnje s področja osebnosti, s katerimi oblikuje svoj odnos do pouka.

Za posameznikov razvoj je potrebno in koristno, da je pri procesu učenja več lastnega odkrivanja in manj posnemanja in reprodukcije, saj se v današnjem času od posameznika pričakuje in zahteva, da je ustvarjalen, iznajdljiv, da ustvarja in prepoznava vsakdanje situacije in probleme, ter jih smotrno rešuje. Tako naj bi učenec pod učiteljevim vodstvom razvijal ustvarjalnost in samostojnost mišljenja in vedenja. Učitelj ne sme učencem samo posredovati učne vsebine, pač pa mora učenca pri pouku vzpodbujati k aktivnemu sodelovanju. Ekskurzija ima pomembno in visoko pedagoško vrednost, zato so njene naloge enake kot naloge pouka.

3.3.1 Materialna naloga ekskurzije

Materialna naloga pouka obsega pridobivanje znanja o objektivni stvarnosti, ki se preučuje pri pouku posameznih predmetov. (Poljak 1974: 26)

Materialna naloga ekskurzije pomeni, da ekskurzija omogoča učencu da si pridobi znanje, ki ga pri pouku v učilnici ne more razviti v tolikšni meri. Spodbuja ga k razmišljanju na podlagi njegovega znanja. Ekskurzija je uspešna, če je učenec sposoben znanje, ki ga je usvojil pri pouku, pojasniti oz. ga preizkusiti v situacijah, ki nastopajo med samo ekskurzijo. Vendar pa je kljub temu, da je to najpomembnejša naloga ekskurzije treba paziti, da so tudi druge naloge vključene v ekskurzijo. Poleg tega pa obisk ekskurzije učencu omogoča, da:

- spoznava povezane teorije s prakso,
- razvija tehnično mišljenje in konstruktorstvo,
- razvija odnos do predmeta,
- zbira stvarna gradiva (skice, proizvodi, letaki...).

3.3.2 Funkcionalna naloga ekskurzije

Funkcionalna naloga pouka zajema razvijanje številnih in raznovrstnih človeških sposobnosti: senzoričnih, praktičnih, izraznih, intelektualnih. (Poljak 1974: 27)

Funkcionalne naloge ekskurzije zajemajo razvijanje psiho-fizičnih funkcij. Ta naloga je težja od prejšnje, vendar je pomembna za popolnejše izobraževanje, ter za doseganje operativnega znanja. V okviru dejavnosti vključenih v ekskurzijo, si bo učenec razvil sposobnosti opazovanja, pomnjenja, vztrajnosti, zbiranja in urejanja podatkov, skiciranje... Razvijajo se tudi organizacijske sposobnosti, samostojnost pri učenju s tem pa tudi delovne navade.

2.3.3 Vzgojna naloga ekskurzije

Poleg izobraževanja je pouk tudi proces, s katerim se pridobivajo določene vzgojne vrednote - moralne, estetske, fizične, delovne - zato je pouk tudi vzgojno-izobraževalni proces. (Poljak 1974: 29)

Učenci vse več časa preživijo v šoli, pri pouku. Zato je tu potrebno poskrbeti tudi za vzgojo teh otrok. Ker pa je ekskurzija del pouka, se tudi na ekskurziji srečujemo z vzgojno nalogo. Vzgojna naloga je močno povezana z materialno in funkcionalno nalogo. Ekskurzije so potrebne za spoznanje in doživljanje vrednot, ki se bodo učenca čustveno dotaknile in jih bo sprejel za svoje. Pomembno vlogo ima pri tem vsak učitelj, ki s svojim odnosom in zgledom vpliva na razvoj učenčevih vrednot.

Najvažnejše vzgojne naloge ekskurzije so:

- razvijanje pravilnega odnosa do umskega in fizičnega dela,
- razvijanje medsebojne pomoči,
- razvijanje pozitivnega odnosa do narave in proizvodno-tehnične okolice,
- razvijanje zavestne discipline, marljivosti, točnosti in urejenosti,
- razvijanje odgovornosti, vztrajnosti in samoaktivnosti,
- razvijanje ekološke kulture.

Učenčeva osebna rast bo celostna, če se bo imel priložnost večkrat učiti v primarnem okolju. Potrebno je, da so povezane vse tri naloge ekskurzije. Tako bo učenec osvajal znanja, razvijal sposobnosti in pridobival vrednote.

3.4 Organizacija ekskurzije

3.4.1 Učna načela ekskurzije

Učni proces potek po didaktičnih načelih, ki so rezultat spoznanja zakonitosti vzgojno-izobraževalnega procesa in analize uspešne učne prakse. Pogoj za uspešno pedagoško delo je, da se vsa načela med seboj povezujejo. Ta načela so:

- **Načelo primernosti** - pomeni, da cilje, metode in tehnologije učenja prilagodimo tako, da vsakemu omogočimo optimalen razvoj njegovih sposobnosti in znanj, saj se učenci razlikujejo glede na izkušnje, načine učenja, osebnostne značilnosti... upoštevanje tega načela pomeni, da premišljeno izberemo količino in vsebino informacij, ki jih bodo učenci dobili med ekskurzijo. Bolje je načrtovati manj učnih vsebin kot preveč. Paziti pa je potrebno tudi na psiho-fizične sposobnosti in načrtovati tudi sprostitevne dejavnosti med ekskurzijo.
- **Načelo nazornosti** - je eno izmed pomembnejših didaktičnih načel. Nazornost bi lahko delili na čutno in pojmovno. Čutna nazornost omogoča neposredni kontakt s stvarnostjo in zagotavlja jasne predstave, zato je še posebej pomembna pri ekskurziji za mlajše učence, ki še nimajo razvitega abstraktnega mišljenja. Konkretni svet je učencu najbližji in si ga najlažje predstavlja, ga najbolj razume, saj z njim prihaja najprej v stik. Pojmovna nazornost pojasnjuje odnose, njihove soodvisnosti in povezave. Je toliko bolj pomembna, kolikor razvitejša je abstraktno logično mišljenje učencev, zato se uporablja pri ekskurziji za starejše učence. To pomeni, da starejši učenci ekskurzijo aktivno dojemajo z vsemi čutili, k temu pa vključujejo tudi svoje izkušnje in predznanja. Vsako ekskurzijo moramo izpeljati nazorno, tako da je učencem čim več informacij razumljivih.
- **Načelo aktivnosti** - Temelj učnega procesa je aktivno sodelovanje učencev pri pripravi, izpeljavi in zaključku ekskurzije. Načelo aktivnosti spodbuja in razvija učenčeve sposobnosti, znanje pa se mu bolje vtisne v spomin, saj je sam prišel do novih spoznanj. Zato moramo vedno ekskurzijo načrtovati in izpeljati skupaj z učenci.

3.4.2 Priprava na ekskurzijo

Glede na to, da je število ekskurzij omejeno in da moramo njihovo število in teme oddati že na začetku šolskega leta, moramo skrbno preučiti, česa se ne da pokazati v šoli. Na podlagi tega se odločimo, kam bomo peljali otroke in kaj jim bomo pokazali.

Priprava ekskurzije, vsebuje:

- organizacijsko pripravo (naloge učiteljev, določitev trase in datuma, najava obiskov, časovna usklajenost, tehnična izvedba, usklajevanje ...),
- pripravo programa (določitev ciljev, izbor in zbor vsebine, interdisciplinarnost, usklajenost ...),
- pripravo učencev (seznanimo s cilji ekskurzije pri pouku, razdelimo naloge s temeljnim ciljem: samostojno učenje iz virov in literature; dogovori o disciplini, časovna razporeditev dela na ekskurziji in "tehnične" podrobnosti).

3.4.2.1 Priprava učitelja

Na začetku šolskega leta učitelj pripravi letni plan ekskurzij za razred. Ekskurzije so del letnega načrta, zato jih mora učitelj vključiti tudi v svoj podrobni učni načrt, ki vsebuje cilje, ki jih želi doseči, kaj vse si bodo ogledali, s čim se bodo seznanili, kdaj bodo ekskurzije izvedene in koliko časa bodo trajale.

Razredniki sprejmejo program interdisciplinarnih ekskurzij, ter pripravijo načrt za izvajanje ekskurzij. V učnem načrtu moramo že zajeti kaj si bomo ogledali, koliko časa bo trajalo in kdaj bomo izvedli ogled. Načrt ne sme biti prenatrpan, saj bi lahko ekskurzija postala dolgačasna za učence.

Najbolje bi bilo, da bi učitelj, ki ekskurzijo organizira, prej sam obiskal kraje, ki si jih bodo z učenci ogledali, da se seznanijo z izvirnim objektom, da s programom ekskurzije seznanijo strokovnjake, ki bodo sodelovali z učenci ipd. Učitelj mora imeti v pripravi zapisane vse pripomočke, sredstva, pribor za delo na terenu, učne metode in sociološke oblike dela. Poleg tega mora določiti čas odhoda, trajanje ekskurzije in čas vrnitve. Pripraviti mora še učne oz. delovne liste, seveda pa mora pravočasno organizirati tudi roditeljski sestanek, da obvesti starše. Ko razmišlja o številu nalog, ki jih bodo morali opraviti, je najbolje če se drži načela »manj, toda tisto temeljito«.

Priprava programa

Učitelj mora biti pozoren na:

- določitev ciljev (opazovanje, sklepanje, zbiranje ...),
- izbor metod in učnih sredstev (zemljevid, beležke, učni listi ...),
- določitev smeri poti (zbirno mesto, vrstni red krajev, kraj za počitek in malico ...),
- časovno razčlenitev (čas ogledov, čas za naloge ...),
- pripravo nalog za učence (Delovni listi, delo po skupinah ...),
- pripravo ostalih udeležencev (spremljevalci, strokovni sodelavci – gostitelji ...).

Upoštevati mora tudi nekatera učna načela. Načelo psihofizičnih sposobnosti in potreb učencev, ki zahteva povezovanje prijetnega s koristnim, na načelo aktivnosti, kar zagotovimo z reševanjem nalog, ter na načelo sočasnosti, ki zahteva predvsem sočasnost slušnega in vidnega dožemanja snovi, lahko pa vključi tudi druga čutila. Trajanje je odvisno od ogledov. Zato je potrebno razčleniti časovno razporeditev.

Učitelj mentor mora s cilji in nalogami seznaniti vse strokovne sodelavce, ki bodo na kakršenkoli način v stiku z učenci. Posredovati mora podatke o smeri poti, trajanju ekskurzije, časovni razporeditvi in jih seznaniti z njihovimi nalogami.

Poskrbeti je treba tudi za varnost. Formalno je za varnost poskrbljeno z normativom o številu učiteljev spremljevalcev. En učitelj na 15 učencev. V primeru, da so v skupini problematični učenci se mora učitelj posvetovati z drugimi učitelji in sodelavci šolske svetovalne službe, ter z učenčevimi starši.

Pri rezervacijah, najavah obiskov, organizaciji prevoza navadno pomaga tudi uprava šole, ki priskrbi tudi potrebne informacije o času, urnikih in ceni obiska v različnih ustanovah. Če ima ekskurzija večje razsežnosti in zahteva določena finančna sredstva (vstopnine, prevoz, ...), je potrebno izdelati tudi finančno konstrukcijo.

3.4.2.2 Priprava učencev

Učence na ekskurzijo pripravimo. To poteka tako, da še pred ekskurzijo obdelamo elemente, brez katerih opazovanje in delo na ekskurziji ne moreta uspeti. V urah, ki jih planiramo za pripravo učencev, moramo učence seznaniti:

- s ciljem ekskurzije,

- s tehničnimi pripomočki, ki jih morajo vzeti s seboj,
- z objektom, ki ga bodo obiskali,
- z razporedom po skupinah,
- s časom trajanja ekskurzije,
- z redom in obnašanjem na ekskurziji,
- z varnostnimi ukrepi,
- s potekom dela z delovnimi listi in drugimi pripomočki,
- s pisanjem zapiskov, skiciranjem in obliko pisnega poročila s slikovnim gradivom.

3.4.2.3 Obveščanje staršev

Starše je potrebno obvestiti:

- s strokovno vsebino,
- s ceno in kaj vključuje,
- kako je poskrbljeno za varnost učencev (št. spremljevalcev, zdravstveno zavarovanje),
- s prehrano in nastanitvijo,
- z zahtevami do dijakov pred, med in po ekskurziji (priprava poročil, pravila ...),
- številom udeležencev in okvirno vrnitvijo.

Razrednik lahko to izkoristi tudi za povabilo staršev k sodelovanju pri izvedbi ekskurzije. S tem postanejo starši aktivni udeleženci ekskurzije, ki razbremenijo učitelja in prispevajo k varnejši in učinkovitejši izvedbi ekskurzije.

3.4.3 Izvedba ekskurzije

Izvedba poučne ekskurzije je uresničitev predhodnih priprav učitelja in učencev. Uspeh in rezultati bodo zagotovljeni, če je učitelj v pripravljalni fazi zajel in skrbno obdelal ter izvedel vse potrebne segmente organizacijske in vsebinske priprave. (Bezjak 1999:14)

Začetek ekskurzije se prične pred šolo oz. pred vstopom v avtobus, kjer je potrebno preveriti ali so prišli vsi učenci in ali imajo vse potrebno s seboj. Nato med vožnjo dajemo kratek povzetek napotkov katere smo že prej posredovali pri uri namenjeni za ekskurzijo. Poudariti je potrebno kakšno mora biti obnašanje, ter še enkrat opozoriti učence na cilje in naloge, ki jih bodo skušali opraviti med ogledom. V primeru praktičnega dela je potrebno posebno pozornost nameniti konkretnim navodilom, to lahko podkrepimo tudi z demonstracijo.

Učenci morajo zbrati dovolj gradiva in informacij, da lahko pripravijo zaključno poročilo v šoli, ter po možnosti pripraviti razstavo v šoli, tako da jo lahko vidijo vsi učenci in obiskovalci šole.

Med potekom ekskurzije naj učitelj učence spodbuja, med odmori in sprostitevimi dejavnostmi pa naj se družijo z njimi. Izkušnje druženja pripomorejo k sproščenemu odnosu med učiteljem in učenci tako na ekskurziji kot kasneje v šoli.

Na koncu učne ekskurzije, ko so realizirani vsi zadani cilji in naloge, je potrebno na mestu samem podati prve krajše zaključke, ki bodo učence spomnili na potek ekskurzije in jih pripraviti na zaključek, ki se bo odvijal v šoli.

3.4.4 Zaključek in evalvacija ekskurzije

Delno lahko zaključek naredimo že po samem ogledu ekskurzije, glavni del pa obdelamo v šoli v najkrajšem možnem času po ekskurziji, saj so vtisi in doživljaji dogodkov, ki so jih doživeli na ekskurziji še sveži. Gradivo, ki so ga učenci zbrali učitelj pregleda, da vidi, če jim kakšni podatki manjkajo in jih posredujemo ali pa jim omogočimo dostop do literature, kjer je ta podatek možno najti, da jim dovolj časa, da lahko pregledajo gradivo in ga uredijo, ter da se pripravijo na predstavitev in evalvacijo ekskurzije. Zaključek ni nujen s predstavitvijo, lahko poteka tudi kako drugače:

- učenci v razgovoru povedo svoja mnenja in vtise, ki so jih dobili,
- že pred ogledom učitelj razdeli vprašanja, na katera učenci odgovarjajo po ekskurziji,
- učenci sami odgovarjajo na vprašanja sošolcev,
- poročanje o delu, ki so ga ustvarili po skupinah, za to moramo dati skupinam dovolj časa, da se pripravijo. Tako bodo lahko pokazali tudi gradivo, ki so ga prinesli z ekskurzije.

Kaj so učenci doživeli oz. se naučili, lahko tudi zaigrajo ali predstavijo na kakšen drug način. Seveda pa k zaključnemu delu spada tudi razstavljanje izdelkov, ki so jih učenci izdelali na ekskurziji. Napisati moramo tudi zahvalo ustanovi oz. gostiteljem.

Med zaključnim poročanjem je dobro, da na tablo zapisujemo pridobljena znanja, saj bodo tako učenci lažje sledili poročanju in se lažje vključili v razgovor. Na osnovi odgovorov in analiz pa je potrebno odgovoriti na naslednja vprašanja:

- ali so cilji in naloge ekskurzije realizirani,
- ali je bila časovna razporeditev pravilna oz. primerna,
- do katerih novih znanj so prišli učenci in tudi učitelji,
- katero znanje ni bilo usvojeno ter zakaj,
- zakaj je prišlo do določenih težav in kako se jim v prihodnje izogniti.

S tem se za učence ekskurzija zaključi, učitelja pa čaka še nekaj dela. Podati mora oceno in zaključek o ekskurziji, preveri v kolikšni meri so se uresničili cilji, ter razčleni rezultate ekskurzije. Na podlagi tega vidi, kako je to koristilo učencem in kako bodo s to ali drugo snovjo nadaljevali pri pouku. Učitelj mora vodstvu šole oddati poročilo o realizirani ekskurziji.

4 Analiza anketnega vprašalnika

Za anketo sem uporabila naključne osnovnošolce različnih starosti. Razdelila sem 30 anket. Na prvo vprašanje, ali so že bili na strokovni ekskurziji so vsi odgovorili pritrdilno. Pri drugem vprašanju, ali bi si želeli več ekskurzij, je 6 % vprašanih odgovorilo, da je ekskurzij preveč, 10 % pravi, da bi si jih želeli več, kar 84% pa trdi, da jih je ravno prav. Na tretje vprašanje, ali se na ekskurzijo pripravijo, je večina (94%) odgovorilo, da se vedno, 6% pa da včasih. Na vprašanje, kako dolgo trajajo ekskurzije, je 3% vprašanih odgovorilo, da 1-2 uri, 37%, da traja pri njih toliko kot navaden pouk, 53%, da trajajo ves dan, ter le 6%, da trajajo več dni. Pri zadnjem vprašanju, kaj počnejo naslednjič pri uri, se nihče ni odločil za odgovor, da samo nadaljujejo s snovjo. 37% pravi, da se o ekskurziji tudi pogovarjajo, 63% vprašanih pa trdi, da pregledajo delovne liste in nato nadaljujejo s snovjo.

5 Zaključek

Pri izdelavi seminarske nalogi sem spoznala marsikaj novega o načrtovanju ekskurzije. Na podlagi prebranega gradiva, lastnih izkušenj z ekskurzij lahko zaključim, da je ekskurzija oblika pouka, ki je nenadomestljiva in da učencem več znanja, kot jim ga daje pouk v učilnici, saj je to znanje pridobljeno na osnovi lastnih izkušenj, doživetij in vtisov ter v večini primerov tudi uporabno. Učenci se pri tem bolj spoznajo med seboj in z učiteljem, učitelj spozna posebnosti učencev, ki pri pouku v razredu ne pridejo do izraza. Učitelj spozna, kje so učenčeve slabosti in kje je nadarjen, tako lahko kasneje pri pouku delo in odnos do njih prilagaja individualnim posebnostim. Tako bo pouk kvalitetnejši in bo potekal z manj težavami. Učenci bodo pri ekskurzijah pridobivali pomembne izkušnje in vrednote, bolje se bodo vključevali v širšo družbo, spoznali bodo širše okolje, občino, državo in ne samo okolico šole in doma, ter postajali samostojnejši.

Mislím da bi morali v današnji družbi ekskurzijam in praktičnemu delu pouka nameniti več pozornosti, saj se žal dogaja, da ob hitrem razvoju medijev učenci postajajo vse bolj pasivni pri učenju, delu in socialnih aktivnostih. S pripravo seminarske naloge sem pridobila mnogo koristnih informacij in napotkov za opravljanje mojega bodočega pedagoškega dela in upam, da jih bom tudi uspešno uporabila.

6 Priloga

6.1 Anketni vprašalnik

AKETNI VPRAŠALNIK

Didaktika z izobraževalno tehnologijo - Ekskurzija

Sem Špela Oblak, študentka 1. letnika razrednega pouka. Pri predmetu didaktika z izobraževalno tehnologijo pripravljám seminarsko nalogo na temo ekskurzija. Prosim te, če lahko rešiš vprašalnik, ki ga bom uporabila pri izdelavi seminarske naloge. Hvala.

1. Ali si že bil na strokovni ekskurziji?
  - a) Da
  - b) Ne
2. Ali bi si želel več ekskurzij?
  - a) Da, jih je premalo
  - b) Ne, ravno dovolj jih je
  - c) Ne, jih je preveč
3. Ali imate v šoli pred ekskurzijo tudi pripravo na njo?
  - a) Da, vedno
  - b) Včasih
  - c) Nikoli
4. Kakšne vrste ekskurzije imaš najraje?
  - a) Zgodovinsko ekskurzijo
  - b) Naravoslovno ekskurzijo
  - c) tehnično ekskurzijo
5. Kako dolgo navadno trajajo ekskurzije?

- a) 1-2 uri
  - b) toliko kot navaden pouk
  - c) ves dan
  - č) več dni
6. Kaj počnete naslednjič pri uri?
- a) pregledamo delovne liste in se pogovarjamo o doživetjih z ekskurzije
  - b) pregledamo delovne liste in nadaljujemo s snovjo
  - c) nadaljujemo s snovjo

7 Literatura, viri, e-viri

- Vladimir Poljak: *Didaktika*. Ljubljana: DZS, 1974.
- Karel Podhostnik: *Didaktika*. Ljubljana: Pedagoška akademija, 1981.
- Jožica Bezjak: *Didaktični model strokovne ekskurzije za naravoslovje in tehniko*. Ljubljana: DZS, 1999.
- <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>